S.V. Apte, English-Sanskrit Dictionary -- 3rd ed. Pune 1920

Yawl, *s.* नौ *f.*, तरी.

Yawn, *v. i.* वि-,जृंभ् 1 A, ज(ज)भ् 1 A. **-ing,** *s.* जृंभः-भा, वि-, जृंभणं, वि-,जृंभिका-जृंभित. **-er,** *s.* वि-जृंभकः.

Yea, *adv.* बाढं, ओम्; *See* **Yes. 2** अपरंच, अपि च.

Year, *s.* वर्षः-र्षं, सं-, वत्सरः, अब्दः, हायनः, समा *f.* (pl), शरद् *f.*, संवत् *ind.*: '12 y. -s old' द्वादशवार्षिक (की *f.*); '2 y. s old' द्विहायनी (बाला), 'approached their 16th y.' षोडशवर्षात्मका बभूवुः, षोडशवर्षवयोवस्थामस्पृशन्; 'this or current y.' वर्तमानवर्षं, ऐषमस् *ind.*; 'last y.' गतवर्षं, परुत् *ind.*; 'the y. before last' परारि *ind.*; 'next y.' उत्तर-आगामि-वत्सरः; परवर्षं; 'half-y.' षण्मासं, वर्षार्धं; 'throughout the y.' आवर्षांतात्; 'y. after y.' प्रतिवर्षं, वत्सरे वत्सरे. **-ly,** *a.* वार्षिक-सांवत्सरिक-आब्दिक-(की *f.*), प्रति°; 'half-y.' अर्धवार्षिक-षाण्मासिक(की *f.*). **-***adv.* वर्षेवर्षे, प्रतिवर्षं, प्रतिसंवत्सरं &c.

Yearn, *v. i.* स्पृह् 10; स्निह् 4 P; *See* **Long;** उत्कंठ् 1 A, (उत्कंठते च युष्मत्सन्निकर्षस्य U. 6), उत्सुकायते-वत्सलायते (D.); नूनमनपत्यता मां वत्सलयति (S. 7.) 'causes me to y. towards the child'. **-ing,** *s.* स्पृहा, उत्कंठा, औत्सुक्यं, वात्सल्यं.

Yeast, *s.* सुरामंडः, कारोत्तरः; किण्वं, नग्नहूः *m.*

Yelk, *s. See* **Yolk.**

Yell, *v. i.* आ-उत्-क्रुश् 1 P, उच्चैः आ-क्रंद् 1 P; *See* **Scream. -***s.* उत्क्रोशः, चीत्कारः, शब्दः, महा-दीर्घ-शब्दः.

Yellow, *a.* पीत, पीतल, हरिद्राभ, गौर (री *f.*), पीतवर्ण. **-ish,** *a.* आपीत, हरिद्राभ; 'y.-white' पांडुर, आपांडु. **-ness,** *s.* पीतवर्णः, पीतता.

Yelp, *See* **Bark.**

Yeoman, *s.* क्षेत्रपालः, गृहपतिः; 'y.-ly service' उपयुक्ता-बहुमाननीया-सेवा.

Yes, *adv.* बाढं, आं, अथ किं, तथा, एवं; एवमेव; sometimes by repeating verbs; 'saying y.' तथेति उक्त्वा.

Yester, *a.* ह्यस्तन (नी *f.*), ह्यस्त्य. **-Yesterday,** *adv.* ह्यः, पूर्वेद्युः; 'of y.' ह्यस्तन (नी *f.*). **-Yesternight,** *s.* गतरात्रिः. **-***adv.* अतीतायां रात्रौ.

Yet, *conj.* तथापि (correl. of यद्यपि), not ex. when y. comes after अपि (पुण्यवत्यपि पवित्रा). **-***adv.* अद्यापि, अधुनापि, इदानीमपि. **2** (With adjectives) by अधिकं, परं in comp.; 'y. more glorious' अतोऽधिकतरं तेजस्विन्

Yield, *v. t.* प्र-, दा 1 P, 3 U: 'y. ing fruits and flowers' फलपुष्पदा (भूः); प्र-सू 2, 4 A, उत्पद् c., जन् c. (जनयति). **2** त्यज् 1 P, उत्-वि-सृज् 6 P, हा 3 P. **3** प्र-दा, वि-तॄ 1 P, (with loc.). **-***v. i.* वशं गम् 1 P or या-इ 2 P, वशीभू 1 P. **2** शरणं प्रपद् 4 A or गम् &c. **3** (to another's opinion) अनु-मन् 4 A, निर्बंधं-स्वाग्रहं-त्यज्, अनु-रुध् 4 A; 'y. to a superior foe' वैतसीं वृत्तिं आश्रि 1 U (R. IV. 35); 'y. ed to his prowess' विक्रमशालिनस्तस्य वशं ययौ; 'does not y. to Sachi in majestic splendour' ओजस्वितया न परिहीयते शच्याः (V. 3). **-***s.* उत्पन्नं, फलं, लाभः **-ing,** *a.* फलद-प्रद-दायिन्. **2** अनुरोधिन्, अनुवर्तिन्, अनुकूल.

Yoke, *s.* युगः-गं, धुर् *f.*, (धुरा in comp.); 'fit for the y.' युग्य, धुर्य, प्रासंग्य; (fig.) 'being under a foreign y.' परवशता, पारतंत्र्यं. **2** युगं, युगलं, युग्मं. **3** योक्त्र बंधनं, आबंधः. **-***v. t.* युज् 10, योक्त्रयति (D.), संगम् c.; 'y. ed to an unfit husband' अननुरूपपतिसंगता; 'y.-fellow' सहचरः(री *f.*).

Yokel, *s.* ग्राम्यः, ग्रामीणः, जानपदः.

Yolk, *s.* अंडमध्यं, पेशीगर्भः.

Yon, Yonder, *a.* अदस्, इदम्, (*pron. a.*) पुरो दृश्यमान, नातिदूरस्थ. **-***adv.* नातिदूरं-रे, स्तोकांतरे, अग्रतः.

Yore, (of) पुरा, पूर्वं; *See* **Formerly.**

You, यूयं. **-Your,** *a.* त्वदीय, युष्मदीय, तावक-यौष्माक-(की *f.*), यौष्माकीण.

Young, *a.* युवन् (यूनी-युवति-ती *f.*), तरुण (णी *f.*), बाल (of trees &c. also); अल्पवयस्, कौमार (री *f.*), अभिनववयस्क; (of men) oft. ex. by दारकः, कुमारः in comp.; 'y. sage' मुनिकुमारः-रकः, ऋषिदारकः; 'y. warrior' वीरपोतः, बालवीरः, oft. by (*s.*) in comp., *See* below. **-***s.*, 'y. one' शावः-वकः, अर्भकः, अपत्यं, पोतः-तकः, शिशुः, डिंभः, पृथुकः; 'y. of an elephant,' 'y. elephant' गजशिशुः, कलभः. **-er,** *a.* यवीयस्, कनीयस्, अनुजन्मन्; 'y. brother or sister' अनुजः-जा, अवरजः-जा, अनंतरजः-जा. **-Youngster,** *s.* वटुः, अर्भकः, कुमारकः, बालः. **-Youth,** *s.* यौवनं, तारुण्यं, पूर्व-नवं-प्रथमं-वयः, कौमारं-रकं; 'being in the prime or heyday of her y.' प्रथमे वयसि वर्तमाना. नवयौवना; (state of y.) यौवनदशा-पदवी, तारुण्यावस्था, यौवनकालः &c. **2** (Young man) युवन् *m.*, तरुणः, बालः, कुमारः-रकः, बालजनः, किशोरः. **-ful,** *a.* तरुणवयस्क; by पोतः, बालः, in comp. *See* (*s.*). **-fulness,** *s.* तारुण्यं.

Institute of Indology & Tamil Studies Cologne University Germany 9/1/2007